

Hållbarhets- program för Nya CSK

Ett sjukhus som förbättrar livsvillkoren
för alla i ett hållbart Värmland

Inledning

”I ett hållbart Värmland tillgodoses människors rättigheter och behov utan att kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov äventyras, i Värmland såväl som i övriga världen. Genom FN:s Agenda 2030 har vi ett globalt verktyg och ett gemensamt språk. Agendans mål och de tre dimensionerna av hållbarhet sitter ihop och är odelbara delar av en helhet som påverkar varandra”. – [Region Värmlands definition av hållbarhet](#)

Regionens överordnade mål med projekt CSK är att leverera patientklara lokaler som kan möta vårdens behov nu och i framtiden och därmed bidra till god och jämlik hälsa för alla medborgare. Vid utformning och genomförande ska särskild hänsyn tas till barn och andra grupper vars rättigheter behöver stärkas. Genom att utgå från Agenda 2030 och de globala målen har vi på ett strukturerat sätt fångat in hållbarhetens tre dimensioner: miljömässig-, social- och ekonomisk hållbarhet för att skapa samhällsnytta i och genom projektet. Vi anammar de tre förändringsnycklarna från Värmlandsstrategin - vi leder modigt, vi samverkar på nya sätt, vi utforskar proaktivt.

Syfte och upplägg

Hållbarhetsprogram Nya CSK har tagits fram gemensamt av Region Värmland och Skanska för att bidra till att förverkliga Värmlandsstrategin och Agenda 2030 med FN:s globala mål i och genom projektet. Syftet med hållbarhetsprogrammet är att skapa en gemensam vision och målbild för projektet till stöd för arbetet genom hela projektet.

Den övergripande visionen ”Ett sjukhus som förbättrar livsvillkoren för alla i ett hållbart Värmland” förverkligas genom att projektet styrs utifrån tre utpekade mål:

1. Hälsöfrämjande och läkande miljöer för alla
2. Klimatsmart, robust och resurseffektivt
3. Genomförande för samhällsnytta

För varje mål har ett antal delmål identifierats. Respektive delmål har en övergripande målsättning och utpekade mål och delmål i Agenda 2030 som delmålet särskilt förväntas bidra till. För respektive delmål pekas även viktiga målsättningar och riktlinjer för uppnå den övergripande målsättningen och de utpekade målen och delmålen i Agenda 2030 ut. Dessa målsättningar och riktlinjer ska ses som nödvändiga men kanske inte tillräckliga för att uppfylla delmålet och kan därför behöva kompletteras. Detta görs i samråd med viktiga aktörer för respektive delmål och kan behöva uppdateras under projektets gång.

Som komplement till framtagna mål och delmål för projektet har vi tagit fram sju strategier för hur vi bedriver arbetet i projektet. Genom våra mål och strategier styr vi projektet mot vår vision och bidrar till en hållbar utveckling i Värmland i linje med Agenda 2030.

Implementering

Hållbarhetsprogrammet ska kommuniceras och göras tillgängligt för alla i projektet och utgöra ett stöd i utformningen av det operativa arbetet för att säkerställa att projektet styr mot de gemensamma målen och visionen.

Med avstamp i Hållbarhetsprogrammet formuleras en hållbarhetsplan som bryter ner respektive målsättningar och riktlinjer i åtgärder och krav samt sätter målnivåer utifrån projektets ambition och förutsättningar.

Målnivåer och krav arbetas fram tillsammans med upphandlade projektörer, leverantörer, sakkunniga och/eller andra relevanta intressenter.

Hållbarhetsplanen följs upp och uppdateras genom hela projektet och stäms av mot hållbarhetsprogrammets mål.

Hållbarhetsprogram för Nya CSK

Ett sjukhus som förbättrar livsvillkoren för alla i ett hållbart Värmland

1. Hälsofrämjande och läkande miljöer för alla

- a. Utformning för hälsa och välbefinnande
- b. Utformning för tillgänglighet, trygghet och inkludering
- c. Gröna, attraktiva platser och miljöer
- d. Fokus på hälsa och välbefinnande under byggnation

2. Klimatsmart, robust och resurseffektivt

- a. Utformning för resurseffektivitet och cirkulära flöden
- b. Återbruk och avfallsminimering
- c. Minskad klimatpåverkan
- d. Hållbara ekosystem och biologisk mångfald
- e. Hållbara resor och transporter
- f. Utformning för robusthet, resiliens och motståndskraft

3. Genomförande för samhällsnytta

- a. Starkt team och god arbetsmiljö
- b. Trygga och effektiva flöden
- c. Hållbar upphandling
- d. Väg in i arbetslivet

Strategier

- Vi sätter människan och verksamhetens behov i centrum
- Vi utvärderar ekonomi och miljö utifrån ett livscykelperspektiv
- Vi främjar utveckling, lärande och balans mellan innovationer och beprövade metoder
- Vi säkerställer tydlig information och transparens
- Vi antar ett hänsynsfullt, inkluderande och normkritiskt arbetssätt
- Vi upprätthåller en kontinuerlig dialog med de som berörs av projektet
- Vi tar avstamp i Agenda 2030 för att bidra till en hållbar utveckling

1. Hälsosfrämjande och läkande miljöer för alla

1a. Utformning för hälsa och välbefinnande

Övergripande målsättning:

Utforma lokaler och miljöer som möjliggör effektiv vård och förvaltning samt bidrar positivt till god och jämlik hälsa och välbefinnande för patienter, personal och besökare.

Delmålets koppling till Agenda 2030:

Delmål 1a ska bidra övergripande till Agenda 2030:s mål 3, 1, 5 och 10 samt delmål inom mål 2.

Kopplar särskilt till följande delmål inom Agenda 2030:

Delmål 2.1: Tillgång till säker och näringsriktig mat för alla.

Målsättningar och riktlinjer:

- Utforma verksamhetsanpassade lokaler för effektiv vård där så mycket som möjligt av personalens arbetstid kan läggas på vård av patienter.
- Utforma lokaler och installationer för minskad smittorisk.
- Byggnaderna ska projekteras, byggas och förvaltas för god innemiljö
- I utformning och genomförande ska särskild hänsyn tas till grupper vars rättigheter behöver stärkas.
- Skapa rofyllda miljöer som främjar mentalt välbefinnande och återhämtning.
- Skapa ytor och miljöer för olika behov, inklusive lek och rörelse.
- Utforma lokaler som möjliggör hantering och tillagning av näringsrika, hälsosamma och hållbara måltider för såväl patienter som besökare.

1b. Utformning för tillgänglighet, trygghet och inkludering

Övergripande målsättning:

Utforma tillgängliga, trygga och inkluderande inom- och utomhusmiljöer som främjar jämställdhet och jämlikhet för personal, patienter och besökare. Sjukhuset ska upplevas orienterbart, tillgängligt, tryggt och välkomnande för alla, oavsett bakgrund och förutsättningar och därmed minska ev trösklar till att söka vård.

Delmålets koppling till Agenda 2030:

Delmål 1b ska bidra övergripande till Agenda 2030:s mål 3, 1, 5 och 10 samt delmål inom mål 8.

Kopplar särskilt till följande delmål inom Agenda 2030:

Delmål 3.8: Tillgängliggör sjukvård för alla.

Delmål 8.8: Skydda arbetstagares rättigheter och främja trygghet och säker arbetsmiljö för alla.

Delmål 10.3: Säkerställ lika rättigheter för alla och utrota diskriminering.

Målsättningar och riktlinjer:

- Universell utformning som utgår från de användare med störst behov för att skapa mer inkluderande miljöer.
- God orienterbarhet för alla.
- Utformning för ökad trygghet genom belysning, anpassad växtlighet och rörelse. Granska framtagna handlingar tillsammans med olika användargrupper och specialister för att säkerställa tillgängliga, trygga och inkluderande miljöer för alla, med särskild hänsyn till barn, kvinnor samt personer med särskilda behov.
- Universell utformning av skyltar och annan information genom t ex Pictogram.
- Särskilda insatser bör genomföras för att göra hälsosamma och hållbara val tillgängliga och trygga för fler grupper.

1c. Gröna, attraktiva platser och miljöer

Övergripande målsättning:

Skapa hälsofrämjande, säkra, inkluderande och tillgängliga gröna miljöer med hållbara mervärden.

Delmålets koppling till Agenda 2030:

Delmål 1c ska bidra övergripande till Agenda 2030:s mål 3, 1, 11, 13 och 15.

Kopplar särskilt till följande delmål inom Agenda 2030:

Delmål 11.7: Tillhandahålla universell tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden och offentliga platser, i synnerhet för kvinnor och barn, äldre personer och personer med funktionsnedsättning.

Delmål 13.1: Stärka motståndskraften mot och förmågan till anpassning till klimatrelaterade faror och naturkatastrofer.

Målsättningar och riktlinjer:

- Sjukhuset ska designas så att naturen blir en naturlig del av inomhusmiljön.
- Skapa rofyllda miljöer som främjar mentalt välbefinnande och återhämtning.
- Skapa inbjudande mötesplatser som främjar kultur och social interaktion.
- Tillgängliggör ytor som uppmuntrar till lek och fysisk aktivitet.
- Utformning och val av växter ska bidra till ett behagligt lokalklimat.
- Grönområden och gröna ytor planeras för att bidra till en hållbar dagvattenhantering som även skapar mervärden för människor och ekosystem.
- Utformning som bidrar till biologisk mångfald, gynnar pollinatörer och exkluderar invasiva arter.
- Utformning av gröna miljöer och val av växtlighet ska genomföras utifrån ett hälsoperspektiv samt anpassas efter verksamhetskrav och lokala förutsättningar för att säkerställa effektiv förvaltning och minskat resursbehov i form av vatten, konstgödsel, mm.

1d. Fokus på hälsa och välbefinnande under projekttiden

Övergripande målsättning:

Planera och genomföra projektet och byggnationen på ett sätt som värnar hälsa och välbefinnande och bidrar positivt till hälsa och välbefinnande där så är möjligt.

Delmålets koppling till Agenda 2030:

Delmål 1d ska bidra övergripande till Agenda 2030:s mål 3 och 11 samt delmål inom mål 8.

Kopplar särskilt till följande delmål inom Agenda 2030:

Delmål 3.4: Minska antalet dödsfall till följd av icke-smittsamma sjukdomar och främja mental hälsa.

Delmål 8.8: Skydda arbetstagares rättigheter och främja trygg och säker arbetsmiljö för alla.

Delmål 11.6: Till 2030 minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.

Målsättningar och riktlinjer:

- Planera kontinuerligt för hälsa och välbefinnande med särskild hänsyn till pågående vårdverksamhet.
- Visa respekt, förståelse och hänsyn gentemot patienter, anhöriga och personal.
- Buller och andra störningar vid byggnationen ska minimeras.
- Eftersträva god luftkvalitet genom att minska damm, partiklar och emissioner från kemikalier.
- I de fall grönområden och andra ytor för rekreation och rörelse görs otillgängliga bör möjliga kompensationsåtgärder beaktas, så som tillfällig platsanvändning, eller tydlig guidning till alternativ.
- Särskilda insatser bör genomföras för att göra hälsosamma och hållbara val tillgängliga och trygga för fler grupper under hela byggnationen.
- Skyltning till och information om hållbara och hälsosamma val, så som motions slingor.

2. Klimatsmart, robust och resurseffektivt

2a. Utformning för resurseffektivitet och cirkulära flöden

Övergripande målsättning:

Utforma byggnader och planera projektet för resurseffektivitet och cirkulära flöden av material, energi och vatten.

Delmålets koppling till Agenda 2030:

Delmål 2a ska bidra övergripande till Agenda 2030:s mål 12, 13 och 3 samt delmål inom mål 6, 7 och 8.

Kopplar särskilt till följande delmål inom Agenda 2030:

Delmål 6.3: Förbättra vattenkvalitet och avloppsrening samt öka återanvändning.

Delmål 6.4: Effektivisera vattenanvändning och säker vattenförsörjning.

Delmål 7.3: Fördubbla ökningen av energieffektivitet.

Delmål 8.4: Förbättra resurseffektiviteten i konsumtion och produktion.

Delmål 12.2: Hållbar förvaltning och användning av naturresurser.

Delmål 12.5: Väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för att förebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.

Målsättningar och riktlinjer:

- Förlänga livslängden på konstruktioner och system genom utformning för effektiv service, underhåll, utbyte av komponenter, flexibilitet och anpassningsmöjlighet till förändrade förutsättningar och behov.
- Förlänga livslängden på material genom projektering, byggnation, materialval och material-data-hantering som möjliggör demontering och återbruk vid framtida rivning.
- Identifiera och möjliggör cirkulära flöden i färdigt projekt, t ex värmeåtervinning från avloppsvatten, steriliseringsmöjligheter för minskad användning av engångsmaterial, omhändertagande av dagvatten för bevattning, insamling och hantering av matavfall för konvertering till biogas eller gödningsmedel, etc.
- Utvärdera möjligheten att gynna omställning till cirkulära affärsmodeller i upphandling, t ex genom att upphandla produkt som en tjänst.
- Byggnaderna och dess installationer ska projekteras för energieffektiv drift och god effekthushållning. Möjligheter till energiåtervinning ska utredas.
- Planera för att projektet ska minimera påverkan på vatten och vattenanvändning.
- Utrymmen för avfallshantering utformas och planeras för effektiv materialåtervinning.

2b. Återbruk och avfallsminimering

Övergripande målsättning:

Minska klimatpåverkan och säkerställa minskat uttag av naturresurser genom god planering, varsam renovering, återbruk och cirkulära flöden för uppkommet avfall i projektet.

Delmålets koppling till Agenda 2030:

Delmål 2b ska bidra övergripande till Agenda 2030:s mål 12 och 13 samt delmål inom mål 8.

Kopplar särskilt till följande delmål inom Agenda 2030:

Delmål 8.4: Förbättra resurseffektiviteten i konsumtion och produktion.

Delmål 12.2: Hållbar förvaltning och användning av naturresurser.

Delmål 12.5: Väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för attförebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.

Målsättningar och riktlinjer:

- Formulera mål och strategier för att minimera uppkomsten av avfall under produktionen.
- Producerat avfall från rivning, renovering och byggnation hanteras i största möjliga mån efter avfallshierarkin.
- Inför renoveringsetapper görs en ordentlig utredning med fokus att hitta rätt omfattning på ombyggnationer.
- Genomför ordentlig miljö- och återbruksinventering inför rivning i syfte att möjliggöra återbruk av material och produkter i så stor utsträckning som möjligt.
- Eftersträva användning av återbrukat material i produktionen och formulera återbruksmål inför respektive etapp utifrån rådande förutsättningar.

2c. Minskad klimatpåverkan

Övergripande målsättning:

Minimera klimatpåverkan över hela projektets livscykel - byggskede, förvaltningsskede och byggnadens slutskede.

Delmålets koppling till Agenda 2030:

Delmål 2c ska bidra övergripande till Agenda 2030:s mål 13, 7 och 12 samt delmål inom mål 8 och 9.

Kopplar särskilt till följande delmål inom Agenda 2030:

Delmål 7.2: Öka andelen förnybar energi.

Delmål 7.3: Fördubbla ökningen av energieffektivitet.

Delmål 8.4: Förbättra resurseffektiviteten i konsumtion och produktion.

Delmål 9.4: Uppgradera all industri och infrastruktur för ökad hållbarhet.

Delmål 12.2: Hållbar förvaltning och användning av naturresurser.

Delmål 12.5: Väsentligt minska mängden avfall genom åtgärder för attförebygga, minska, återanvända och återvinna avfall.

Målsättningar och riktlinjer:

- Konstruktionslösningar, system, material, el, bränslen och arbetsmetoder ska utvärderas utifrån klimatpåverkan över livscykeln.
- Klimatpåverkan från inbyggda material och produkter ska minimeras genom tidig dialog med leverantörer, med särskilt fokus på material med stor klimatpåverkan så som stål och betong.
- Trä från hållbart skogsbruk ska vara förstahandsval vid nyproduktion när så är möjligt.
- Möjligheterna för förnybar energiproduktion inom projektet skall utredas.
- Utsläppsfria alternativt fossilfria arbetsmaskiner och godstransporter ska prioriteras under byggtiden.
- Möjlighet att skapa kolsänkor i projektets gröna miljöer ska utvärderas.

2d. Hållbara ekosystem och biologisk mångfald

Övergripande målsättning:

Sträva efter minimal negativ miljöpåverkan och ett hållbart nyttjande av ekosystemtjänster samt skapa livsmiljöer och spridningskorridorer som främjar biologisk mångfald.

Delmålets koppling till Agenda 2030:

Delmål 2d ska bidra övergripande till Agenda 2030:s mål 15 samt delmål inom mål 6 och 14.

Kopplar särskilt till följande delmål inom Agenda 2030:

Delmål 6.6: Skydda och återställ vattenrelaterade ekosystem.

Delmål 14.1: Förebygga och avsevärt minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförsel av näringsämnen.

Delmål 15.2: Främja hållbart skogsbruk, stoppa avskogningen och återställ utarmadeskogar.

Delmål 15.5: Skydda den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer.

Delmål 15.8: Förhindra invasiva främmande arter i land- och vattensystem.

Delmål 15.9: Integrera ekosystem och biologisk mångfald i nationell och lokalförvaltning.

Målsättningar och riktlinjer:

- Den negativa miljöpåverkan på ekosystem under produktionen skall minimeras, bland annat genom att buller, damm och förorenande utsläpp begränsas så mycket som praktiskt möjligt.
- Vid utformning av gröna ytor och tak ska ekosystemtjänster, biologisk mångfald och en sammanlänkad grön- och blåstruktur främjas.
- Miljörisker skall kontinuerligt inventeras och hanteras på arbetsplatsen.
- Material- och produktval ska göras utifrån minsta möjliga negativa effekt på miljö och hälsa.
- Inköpt träråvara skall komma från hållbart skogsbruk där biologisk mångfald främjas.
- Nya CSK skall bidra till säkrare och hållbarare läkemedelshandling.

2e. Hållbara resor och transporter

Övergripande målsättning:

Området utformas för hållbara och resurseffektiva resor och transporter med positiva hälsoeffekter samt minimal påverkan på miljö och klimat.

Delmålets koppling till Agenda 2030:

Delmål 2e ska bidra övergripande till Agenda 2030:s mål 3, 11 och 13 samt delmål inom mål 8, 9 och 12.

Kopplar särskilt till följande delmål inom Agenda 2030:

Delmål 8.4: Förbättra resurseffektiviteten i konsumtion och produktion.

Delmål 9.1: Skapa hållbar, motståndskraftig och inkluderande infrastruktur.

Delmål 11.2: Tillgängliggör hållbara transportsystem för alla.

Delmål 11.6: Minska städernas miljöpåverkan.

Delmål 12.8: Öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar.

Målsättningar och riktlinjer:

- Skapa god tillgänglighet för alla besökare och patienter att nå sjukhuset med gång-, cykel- eller kollektivtrafik. Transportsätt som gynnar både hälsa och miljö ska göras lättillgängliga och attraktiva.
- Laddmöjligheter för eldrivna fordon ska planeras och förberedas, både för patienter, besökare, medarbetare samt verksamhetens fordon.
- Logistiklösningar för samlastning av gods ska implementeras.
- Utred möjligheter till satellitparkering i kombination med trygga, attraktiva och hållbara mobilitetslösningar.

2f. Utformning för robusthet, resiliens och motståndskraft

Övergripande målsättning:

Utforma sjukhuset, relaterad infrastruktur och försörjningssystem för robusthet, resiliens och motståndskraft.

Delmålets koppling till Agenda 2030:

Delmål 2f ska bidra övergripande till Agenda 2030:s mål 3 och 11 samt delmål inom mål 9 och 13.

Kopplar särskilt till följande delmål inom Agenda 2030:

Delmål 9.1: Skapa hållbar, motståndskraftig och inkluderande infrastruktur.

Delmål 11.5: Mildra de negativa effekterna av naturkatastrofer.

Delmål 11.B: Implementera strategier för inkludering, resurseffektivitet och katastrofriskreducering.

Delmål 13.1: Stärka motståndskraften mot och förmågan till anpassning till klimatrelaterade faror och naturkatastrofer.

Målsättningar och riktlinjer:

- Klimatanpassad utformning för att säkerställa motståndskraft mot de utmaningar som ett förändrat klimat innebär såsom översvämningar, skyfall, värmeböljor, torka.
- Säkerställ robusta försörjningssystem.
- Utforma lokaler för trygg och säker utrymning och inrymning.
- Utforma för pandemihantering.
- Ta hänsyn till ras-, skred- och erosionsrisker.

3. Genomförande för samhällsnytta

3a. Starkt team och god arbetsmiljö

Övergripande målsättning:

Skapa en samverkanskultur som präglas av mod, hänsyn, lärande, nytänkande och innovation samt främjar en god, trygg och inkluderande arbetsmiljö för alla.

Delmålets koppling till Agenda 2030:

Delmål 3a ska bidra övergripande till Agenda 2030:s mål 17, 3, 5 och 10 samt delmål inom mål 4, 8 och 16.

Kopplar särskilt till följande delmål inom Agenda 2030:

Delmål 4.7: Utbildning för hållbar utveckling och globalt medborgarskap.

Delmål 8.8: Skydda arbetstagares rättigheter och främja trygg och säker arbetsmiljö för alla.

Delmål 16.7: Säkerställ ett lyhört, inkluderande och representativt beslutsfattande.

Delmål 17.6: Samarbeta och dela kunskap kring vetenskap, teknik och innovation.

Delmål 17.17: Uppmuntra effektiva partnerskap.

Målsättningar och riktlinjer:

- Samverkansplan för effektiv partnering och en trygg och tillåtande projektkultur.
- Skapa en lärande projektorganisation med fokus på hållbar utveckling samt säkerställa att kunskapen hålls uppdaterad under projekttiden både i projektorganisation och organisationen runt omkring.
- Arbeta för mångfald, inkludering och delaktighet med bred representation i projektets alla processer.
- Skapa möjlighet till samverkan, erfarenhets- och kunskapsutbyte med andra aktörer, inklusive akademi och forskning.
- Årligen utvärdera, följa upp resultat och uppdatera projektets mål utifrån ändrade förutsättningar, lagkrav, teknikutveckling, mm.

3b. Trygga och effektiva flöden

Övergripande målsättning:

Att säkerställa god framkomlighet, tillgänglighet och trafiksäkerhet under hela byggtiden samt trygga, hållbara och effektiva flöden och logistiklösningar för minskad miljö- och omgivningspåverkan.

Delmålets koppling till Agenda 2030:

Delmål 3b ska bidra till delmål inom Agenda 2030:s mål 3, 8, 9 och 11.

Kopplar särskilt till följande delmål inom Agenda 2030:

Delmål 3.6: Minska antalet dödsfall och skador i vägtrafiken.

Delmål 3.8: Tillgängliggör sjukvård för alla.

Delmål 8.8: Skydda arbetstagares rättigheter och främja trygg och säker arbetsmiljö för alla.

Delmål 9.1: Skapa hållbar, motståndskraftig och inkluderande infrastruktur.

Delmål 11.2: Tillgängliggör hållbara transportsystem för alla.

Målsättningar och riktlinjer:

- Utforma arbetsplatsdispositionsplaner (APD-planer) för trygga och effektiva flöden med särskild hänsyn till utsatta grupper.
- Byggprojektet ska främja hållbara resor för patienter, besökare och medarbetare (gång, cykel, kollektivtrafik).
- Effektiva logistiklösningar, t ex samlastning av transporter under byggtid.
- Trygga, säkra och tillgängliga gångstråk i anslutning till byggarbetsplats.
- Möjliggör innovativa mobilitetslösningar under byggtiden.
- Trafikanordningsplaner (TA-planer) uppdateras och kommuniceras i god tid innan förändrad trafiksituation.

3c. Hållbar upphandling

Övergripande målsättning:

Genom en hållbar upphandling och inköpsprocess säkerställa goda arbetsvillkor och arbetsförhållanden, motverka korruption och andra former av arbetslivskriminalitet samt gynna aktörer som arbetar för att minska miljöpåverkan och öka jämlikhet och mångfald.

Delmålets koppling till Agenda 2030:

Delmål 3c ska bidra övergripande till Agenda 2030:s mål 8, 12, 1, 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 13 och 15 samt delmål inom mål 11 och 16.

Kopplar särskilt till följande delmål inom Agenda 2030:

Delmål 8.3: Främja (politik för) nya arbetstillfällen och ökad företagsamhet.

Delmål 8.4: Förbättra resurseffektiviteten i konsumtion och produktion.

Delmål 8.8: Skydda arbetstagares rättigheter och främja trygg och säker arbetsmiljö för alla.

Delmål 11.6: Minska städernas miljöpåverkan.

Delmål 12.6 Uppmuntra företag att tillämpa hållbara metoder och hållbarhetsredovisning.

Delmål 12.7: Främja hållbara metoder för offentlig upphandling.

Delmål 15.B: (Finansiera och) skapa incitament för hållbart brukande av skog.

Delmål 16.4: Bekämpa organiserad brottslighet och olagliga finans- (och vapen)flöden.

Delmål 16.5: Bekämpa korruption och mutor.

Målsättningar och riktlinjer:

- Kontraktsvillkor avseende mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, miljöhänsyn och anti-korruption ska ställas i upphandlingar.
- Systematiskt arbete med avtalsuppföljning och kontroll av efterlevnaden. Vav de krav som ställts i upphandlingen.
- Upphandlingen ska stimulera ökad efterfrågan på biobaserade och cirkulära produkter och tjänster samt gynna cirkulära affärsmodeller, t ex produkt som en tjänst.
- Eftersträva upphandlingsformer som främjar samverkan, innovation och ett livskraftigt näringsliv i Värmland.

3d. Väg in i arbetslivet

Övergripande målsättning:

Projektet ska bidra positivt till en jämställd, jämlik och inkluderande arbetsmarknad genom gott föredöme, skolsamverkan, praktik och/eller arbetsmarknadsinsatser och bidra till att öka antalet personer med relevanta färdigheter för ekonomisk trygghet.

Delmålets koppling till Agenda 2030:

Delmål 3d ska bidra övergripande till Agenda 2030:s mål 8, 1, 5 och 10 samt delmål inom mål 4 och 16.

Kopplar särskilt till följande delmål inom Agenda 2030:

Delmål 4.4: Öka antalet personer med färdigheter för ekonomisk trygghet.

Delmål 8.6: Främja ungas anställning, utbildning och praktik.

Delmål 16.4: Bekämpa organiserad brottslighet och olagliga finans- och vapenflöden.

Målsättningar och riktlinjer:

- Projektet ska erbjuda praktik eller arbetsmarknadsinsats riktad specifikt till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden, där personer med funktionsnedsättning är en viktig grupp.
- Projektet ska samverka med närliggande, eller andra relevanta, skolor i syfte att bidra till elevernas lärande för en hållbar utveckling, inspirera till framtida yrkesval och förenkla övergången till arbetslivet.
- Arbetsmarknadsinsatser, praktik och skolsamverkan ska utformas på ett sätt som främjar en jämställd, jämlik och inkluderande arbetsmarknad.
- Arbetsmarknadsinsatser, praktik och skolsamverkan ska utformas på ett sätt som ökar individernas anställningsbarhet samt bidrar till att säkerställa framtida kompetensförsörjning.